

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

DZIAŁANIE 121

„MODERNIZACJA GOSPODARSTW ROLNYCH” NABÓR WNIOSKÓW W 2012 R.

PORADNIK DLA WNIOSKODAWCÓW Z WOJ. PODKARPACKIEGO

WARSZAWA, LIPIEC 2012 r.

ADRESY ODDZIAŁÓW REGIONALNYCH AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Centrala ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

<p>Dolnośląski Oddział Regionalny ul. Giełdowa 8 57-438 Wrocław tel. 8 71 369 74 00</p>	<p>Podkarpacki Oddział Regionalny al. Rejtana 36 35-310 Rzeszów tel. 17 875 60 00</p>
<p>Kujawsko-Pomorski Oddział Regionalny ul. Dąbrowskiego 4, 87-100 Toruń tel. 56 619 83 00</p>	<p>Podlaski Oddział Regionalny ul. Nowa 2 18-400 Łomża tel. 86 215 63 11/12</p>
<p>Lubelski Oddział Regionalny Elizówka 65 A i B 21-003 Ciecierzyn tel. 81 756 88 20</p>	<p>Pomorski Oddział Regionalny ul. Kołłątaja 1 81-332 Gdynia tel. 58 668 60 00/01</p>
<p>Lubuski Oddział Regionalny al. Zjednoczenia 104 65-120 Zielona Góra tel. 68 329 27 00 fax 68 451 94 49</p>	<p>Śląski Oddział Regionalny ul. Sobieskiego 7 42-200 Częstochowa tel. 34 378 28 00</p>
<p>Łódzki Oddział Regionalny ul. Piłsudskiego 84 92-202 Łódź, tel. 42 675 67 00</p>	<p>Świętokrzyski Oddział Regionalny ul. Warszawska 430 25-414 Kielce tel. 41 349 09 00</p>
<p>Małopolski Oddział Regionalny ul. Lubicz 25 31-503 Kraków tel. 12 629 80 10 fax 12 421 13 11</p>	<p>Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny ul. Św. Wojciecha 2, 10-038 Olsztyn tel. 89 521 09 20/22</p>
<p>Mazowiecki Oddział Regionalny Al. Jana Pawła II 70 00-175 Warszawa tel. 22 536 57 05/06</p>	<p>Wielkopolski Oddział Regionalny ul. Strzeszyńska 36 60-479 Poznań tel. 61 845 38 30/31</p>
<p>Opolski Oddział Regionalny ul. Wrocławska 170 G 45-836 Opole tel. 77 401 84 00/01</p>	<p>Zachodniopomorski Oddział Regionalny ul. Szafera 10, 71-245 Szczecin tel. 91 469 84 00/01</p>

**Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013**

(PROW 2007-2013)

**DZIAŁANIE 121
„MODERNIZACJA GOSPODARSTW ROLNYCH”
NABÓR WNIOSKÓW W 2012 R.**

Poradnik dla wnioskodawców z woj. podkarpackiego

Warszawa, lipiec 2012 r.

Kto może zostać Beneficjentem działania *Modernizacja gospodarstw rolnych*?

O pomoc mogą ubiegać się osoby fizyczne, w tym jako **osoby wspólnie wnioskujące**¹, osoby prawne, spółnicy spółek cywilnych, spółki osobowe prawa handlowego, jeśli:

- są posiadaczami samoistnymi lub zależnymi (np. właścicielami lub dzierżawcami) gospodarstwa rolnego w rozumieniu *Kodeksu cywilnego*, o powierzchni co najmniej 1 ha użytków rolnych lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, zwanych dalej gospodarstwem, którego wielkość ekonomiczna wynosi co najmniej równowartość 4 ESU²;
- prowadzą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produkcję roślinną lub zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego lub reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, produkcję sadowniczą, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych lub produkcję zwierzęcą typu przemysłowego fermowego, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb, zwaną dalej „działalnością rolniczą”.

Uwaga: Za gospodarstwo rolne w rozumieniu Art. 55 *Kodeksu cywilnego* uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Możliwość ubiegania się o pomoc uzależniona jest od spełnienia szeregu warunków formalnych. Warunki te są zróżnicowane w zależności od formy prawnej, w jakiej prowadzona jest działalność rolnicza, przy czym ich spełnianie wymagane jest już w momencie składania wniosku o przyznanie pomocy.

Osoba fizyczna może ubiegać się o pomoc, jeśli:

- a) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- b) jest pełnoletnia i nie osiągnęła wieku emerytalnego (tj. nie ukończyła 60 roku życia – w przypadku kobiet i 65 roku życia – w przypadku mężczyzn);

¹ osoby fizyczne mogą ubiegać się wspólnie, jako *osoby wspólnie wnioskujące*, o pomoc na operację dotyczącą zakupu nowych maszyn lub urządzeń, które będą stanowić przedmiot ich współwłasności, w celu używania tych maszyn lub urządzeń w posiadanych gospodarstwach.

² ESU – europejska jednostka wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego, określana jako suma nadwyżek bezpośrednich wszystkich działalności wraz z produkcją w działach specjalnych produkcji rolnej, obliczonych na podstawie Standardowych Nadwyżek Bezpośrednich (SGM); wartość 1 ESU odpowiada nadwyżce równej 1,2 tys. euro.

- c) został jej nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- d) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów UE³;

Uwaga: W przypadku stwierdzenia umyślnego złożenia fałszywych oświadczeń przez Beneficjenta Agencja wyklucza daną operację ze wsparcia EFRROW i odzyskuje wszystkie kwoty, które zostały wypłacone na tę operację wraz z należnymi odsetkami. Jednocześnie Beneficjent ten zostaje wykluczony z możliwości otrzymania wsparcia w ramach tego samego działania w roku kalendarzowym, w którym dokonano ustalenia oraz następnym roku kalendarzowym.

e) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe⁴.

Wnioskodawca działania *Modernizacja gospodarstw rolnych*, będący jednocześnie beneficjentem działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom*, może spełnić kryterium związane z kwalifikacjami zawodowymi w terminie wyznaczonym w związku z przyznaniem mu pomocy na podstawie przepisów w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom*, objętego PROW 2007-2013, tj. w okresie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu ww. pomocy.

Osoby fizyczne, z których każda spełnia powyższe warunki, mogą ubiegać się wspólnie jako tzw. „osoby wspólnie wnioskujące” o pomoc na operację dotyczącą zakupu nowych maszyn lub urządzeń, które będą stać przedmiot ich współwłasności, w celu używania tych maszyn lub urządzeń w posiadanych gospodarstwach, jeśli zawarły pomiędzy sobą, w formie pisemnej, umowę, której czas trwania nie może być krótszy niż 6 lat od dnia złożenia przez te osoby wniosku o przyznanie pomocy, zawierającą w szczególności postanowienia dotyczące zasad wspólnego używania i eksploataowania maszyn lub urządzeń oraz zakresu prac wykonywanych przez każdą z tych osób przy użyciu tych maszyn lub urządzeń, przy czym określając zakres należy uwzględnić zasoby i potrzeby gospodarstw tych osób.

Osoba prawna może ubiegać się o pomoc, jeśli:

- a) jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- b) został jej nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- c) co najmniej jedna osoba wchodząca w skład organu, do zakresu działania którego należy podejmowanie decyzji dotyczących prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie, lub osoba zatrudniona do prowadzenia gospodarstwa, posiada wymagane kwalifikacje zawodowe,
- d) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów UE.

Wspólnicy spółek cywilnych mogą ubiegać się o pomoc, jeśli:

a) każdy ze wspólników będący osobą fizyczną:

- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- jest pełnoletni i nie osiągnął wieku emerytalnego (tj. nie ukończył 60 roku życia – w przypadku kobiet i 65 roku życia – w przypadku mężczyzn);
- nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów UE;

b) każdy ze wspólników będący osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej:

- nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów UE;
- jest wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;

c) gospodarstwo, w którym będzie realizowana operacja, stanowi wkład wniesiony do spółki; wielkość ekonomiczna gospodarstwa stanowi co najmniej równowartość 4 ESU;

d) w ramach umowy spółki prowadzą działalność rolniczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

e) co najmniej jeden ze wspólników posiada kwalifikacje zawodowe na poziomie wymaganym w przypadku osób fizycznych lub prawnych;

f) jednemu ze wspólników, co do którego pozostali wspólnicy wyrazili zgodę, został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Spółka osobowa w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych może ubiegać się o pomoc, jeśli:

a) jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;

b) co najmniej jedna osoba uprawniona do prowadzenia spraw spółki posiada kwalifikacje zawodowe na poziomie, jaki jest wymagany w przypadku osób prawnych;

³ rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych.

⁴ szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów i specjalności oraz tytułów kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych określa załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego PROW na lata 2007-2013

- c) został jej nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- d) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów UE.

Na jakie operacje⁵ może być przyznana pomoc?

Pomoc może być przyznana na operację obejmującą wyłącznie inwestycje związane z prowadzeniem działalności rolniczej:

- a) która spełnia wymagania określone w Programie, w szczególności jest uzasadniona ekonomicznie;
- b) która nie jest finansowana z udziałem innych środków publicznych;
- c) której realizacja przyczyni się do poprawy ogólnych wyników gospodarstwa, w tym:
  - wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA), w szczególności w wyniku racjonalizacji technologii produkcji lub wprowadzenia innowacji, zmiany profilu lub skali produkcji, poprawy jakości produkcji lub zwiększenia wartości dodanej produktu, co najmniej o 10% w odniesieniu do roku bazowego w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy przez Agencję lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie ochrony środowiska, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie warunków utrzymania zwierząt, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie higieny i bezpieczeństwa produkcji, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie infrastruktury drogowej;
- d) która nie spowoduje wzrostu produkcji, dla której brak jest rynku zbytu;
- e) która nie ma charakteru inwestycji odtworzeniowej.

Przyznanie pomocy na operację obejmującą inwestycje mające na celu dostosowanie gospodarstwa do standardów wymaganych przepisami prawa jest możliwe tylko w zakresie:

- higieny produkcji mleka oraz warunków utrzymania zwierząt – jeżeli inwestycję podejmuje Beneficjent działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom* objętego PROW 2007-2013, zgodnie ze złożonym przez niego planem rozwoju gospodarstwa, a dostosowanie gospodarstwa nastąpi w okresie 36 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, który został szczegółowo określony w § 7 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom* objętego PROW na lata 2007-2013 (Dz.U. z 2007 r., Nr 200, poz. 1443, z późn. zm.);
- ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego – pod warunkiem, że dostosowanie nastąpi w terminie nie dłuższym niż 36 miesięcy od dnia, w którym dane wymaganie stało się obowiązujące.

Jaki jest maksymalny okres realizacji operacji?

Pomoc może być przyznawana Wnioskodawcy, jeżeli:

- 1) operacja będzie realizowana w nie więcej niż 2 etapach;
- 2) złożenie *wniosku o płatność pośrednią* nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia *umowy przyznania pomocy*;
- 3) zakończenie realizacji operacji i złożenie *wniosku o płatność ostateczną* nastąpi w terminie:
  - 36 miesięcy od dnia zawarcia *umowy* – w przypadku operacji realizowanych w 2 etapach;
  - 24 miesięcy od dnia zawarcia *umowy* – w przypadku operacji realizowanych w 1 etapie, ale nie później niż do dnia 30 czerwca 2015 r.

W przypadku operacji obejmującej inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu liczba etapów może wynieść maksymalnie 10. Pierwszy *wniosek o płatność* pośrednią należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia zawarcia *umowy*, przy czym *wnioski* te nie mogą być składane częściej niż 2 razy w roku. Zakończenie realizacji operacji i złożenie *wniosku o płatność ostateczną* musi nastąpić w terminie 60 miesięcy od dnia zawarcia *umowy*, lecz również nie później niż do dnia 30 czerwca 2015 r.

Jakie rodzaje kosztów są uznawane za kwalifikowalne?

Zakres kosztów kwalifikowalnych operacji realizowanej w ramach omawianego działania obejmuje koszty:

- 1) budowy, przebudowy, remontu połączonego z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higie-

⁵ „operacja” – odpowiednik pojęcia „projekt”, stosowanego w przypadku SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”. Zgodnie z Art. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 „operacja” jest to „(...) projekt, umowa lub porozumienie, lub inne działanie wybrane zgodnie z kryteriami ustanowionymi dla danego programu rozwoju obszarów wiejskich (...)”

niczno-sanitarnymi) wraz z zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażenia, koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji;

- 2) zakupu maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, sprzedaży bezpośredniej, w szczególności: sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągników rolniczych, przyczep rolniczych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia, zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania, przechowywania mleka;
- 3) zakładania lub wyposażania sadów lub plantacji wieloletnich, z wyłączeniem zakładania plantacji choinek, wiśni, malin, truskawek, porzeczek oraz roślin na cele energetyczne, w tym:
  - a) zakupu materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji wieloletnich, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat; w przypadku gatunków roślin uprawnych wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271 i Nr 80, poz. 541 i Nr 191, poz. 1362) kosztem kwalifikowalnym jest zakup materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego kategorii kwalifikowany, z tym że jeżeli do krajowego rejestru nie wpisano żadnej odmiany gatunku rośliny uprawnej, który jest wymieniony w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie, kosztem kwalifikowalnym może być zakup materiału szkółkarskiego CAC,
  - b) grodzienia, wyposażenia sadów i plantacji wieloletnich w niezbędne urządzenia techniczne i technologiczne;
- 4) wyposażenia pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty grodzienia lub budowy wiat;
- 5) zaopatrzenia gospodarstw rolnych w wodę, w tym budowy ujęć wody, zakupu urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania, magazynowania wody, nawodnień ciśnieniowych;
- 6) instalacji lub budowy budynków lub budowli, zakupu maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska, w tym do składowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu, oczyszczania ścieków powstających w wyniku prowadzonej działalności rolniczej lub służących poprawie warunków utrzymania zwierząt lub poprawie higieny produkcji;
- 7) zakupu, instalacji lub budowy innych niż wymienione w pkt 5 i 6 elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym utwardzanie placów manewrowych, zakup i instalacja urządzeń do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
- 8) zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych;
- 9) rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczające ceny netto nabycia rzeczy, o których mowa w pkt 2, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na Beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia *wniosku o płatność* ostateczną.

Uwaga: Do kosztów, o których mowa w pkt 1-7, zalicza się także koszty transportu do miejsca realizacji operacji materiałów służących realizacji operacji oraz maszyn i urządzeń objętych operacją oraz koszty montażu.

Zakres kosztów kwalifikowalnych obejmuje koszt zakupu maszyn lub urządzeń używanych, nieprzekraczający ich wartości rynkowej oraz ceny nowych podobnych maszyn i urządzeń, pod warunkiem, iż:

- w dniu zakupu nie były one starsze niż 5-letnie,
- nie zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem pomocy krajowej lub pochodzącej z UE,
- mają właściwości techniczne niezbędne do realizacji operacji i spełniają obowiązujące normy i standardy,
- ich zakup będzie potwierdzony fakturą oraz dowodem dokonania płatności bezgotówkowej przeprowadzonej poleceniem przelewu,
- zostały zakupione od podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży takich maszyn lub urządzeń,
- do dnia podania przez Prezesa Agencji informacji o kolejności przysługiwania pomocy w danym województwie, nie były w posiadaniu Wnioskodawcy, w szczególności na podstawie umowy leasingu, najmu lub użyczenia.

Uwaga: Możliwość zakupu maszyn lub urządzeń używanych **nie dotyczy** operacji realizowanych przez osoby wspólnie wnioskujące.

Koszty:

- budowy nowego budynku inwentarskiego przeznaczonego do produkcji trzody chlewnej (chlewni) albo drobiu (kurnika);

- przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejącego budynku wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej, mających na celu przekształcenie go w budynek inwentarski przeznaczony do produkcji trzody chlewnej (chlewni) albo drobiu (kurnik),

mogą być uznane za kwalifikowalne wyłącznie w przypadku, gdy celem operacji jest przeniesienie całej produkcji z istniejącego budynku inwentarskiego, będącego w posiadaniu Wnioskodawcy do budynku, o którym mowa powyżej, przy zachowaniu dotychczasowego poziomu produkcji. Ograniczenie to nie dotyczy Wnioskodawcy, który jest jednocześnie Beneficjentem działania *Ulatwianie startu młodym rolnikom* objętego PROW na lata 2007-2013.

Do kosztów kwalifikowalnych zaliczyć można koszty ogólne związane z przygotowaniem i realizacją operacji, tj.:

- przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
  - kosztorysów,
  - projektów architektonicznych lub budowlanych,
  - operatów wodnoprawnych,
  - ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
  - dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
  - wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
  - projektów technologicznych,
- opłat za patenty lub licencje,
- sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego oraz koszty związane z kierowaniem robotami budowlanymi,

w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych.

Za kwalifikowalne traktuje się ww. rodzaje kosztów ponoszonych od dnia zawarcia z ARiMR *umowy przyznania pomocy*, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu.

W przypadku przyznania pomocy do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty poniesione przez Wnioskodawcę (z wyjątkiem **osób wspólnie wnioskujących**) przed dniem zawarcia *umowy*, **lecz nie wcześniej niż w dniu podania przez Prezesa Agencji informacji o kolejności przysługiwania pomocy ustalonej przez Agencję dla danego województwa**, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej, niż w dniu podania tej informacji. Wyjątek stanowią koszty ogólne, które mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli zostały poniesione nie wcześniej, niż 1 stycznia 2007 roku.

Przed dniem zawarcia umowy koszty są ponoszone na wyłączne ryzyko Wnioskodawcy. W przypadku odmowy przyznania pomocy, tj. niepodpisania umowy, Wnioskodawcy nie przysługuje roszczenie o ich zwrot.

Uwaga: W przypadku przyznania pomocy **osobom wspólnie wnioskującym**, do kosztów kwalifikowalnych **zalicza się wyłącznie koszty zakupu nowych maszyn lub urządzeń poniesione przez Wnioskodawcę od dnia zawarcia umowy z Agencją**, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu.

Jakie koszty nie mogą być uznane za kwalifikowalne?

Zakres kosztów kwalifikowalnych nie obejmuje m.in.:

- nabycia nieruchomości;
- zakupu zwierząt;
- zakładania plantacji choinek, wiśni, malin, truskawek, porzeczek oraz roślin na cele energetyczne;
- podatku od towarów i usług (VAT);
- nabycia używanego sprzętu komputerowego,
- zakupu maszyn i urządzeń używanych przez **osoby wspólnie wnioskujące**.

Jaki jest maksymalny poziom i wysokość pomocy?

Pomoc jest udzielana w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji. Maksymalny poziom pomocy, określany również mianem „intensywność pomocy”, jest zróżnicowany. W podstawowej wersji poziom ten wynosi **40%** kosztów kwalifikowalnych operacji, przy czym wzrasta on do

- **50%** kosztów kwalifikowalnych, jeśli operacja jest realizowana:
  - przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia *wniosku o przyznanie pomocy* nie ukończyła 40 roku życia, lub
  - przez **osoby wspólnie wnioskujące**, z których żadna w dniu złożenia *wniosku o przyznanie pomocy* nie ukończyła 40 roku życia, lub
  - przez wspólników spółki cywilnej, utworzonej wyłącznie przez osoby fizyczne, z których żadna w dniu złożenia *wniosku o przyznanie pomocy* nie ukończyła 40 roku życia, lub

- na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej,
- **60%** kosztów kwalifikowalnych, jeśli operacja jest realizowana na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej przez :
  - osobę, która w dniu złożenia *wniosku o przyznanie pomocy* nie ukończyła 40 roku życia, lub
  - **osoby wspólnie wnioskujące**, z których żadna w dniu złożenia *wniosku o przyznanie pomocy* nie ukończyła 40 roku życia, lub
  - wspólników spółki cywilnej, utworzonej wyłącznie przez osoby fizyczne, z których żadna w dniu złożenia *wniosku o przyznanie pomocy* nie ukończyła 40 roku życia.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu wynosi **maksymalnie 300 tys. zł na jednego beneficjenta i jedno gospodarstwo**. Przy ustalaniu limitu uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej w ramach operacji zrealizowanych, w tym zrealizowanych przez osobę fizyczną występującą jako jedna z *osób wspólnie wnioskujących*, i kwot pomocy przyznanej w ramach operacji niezakończonych, w tym operacji zrealizowanych przez osobę fizyczną występującą jako jedna z *osób wspólnie wnioskujących*.

W przypadku **osób wspólnie wnioskujących** pomoc przyznaje się każdej z tych osób w wysokości uzasadnionej zakresem prac wykonywanych przez każdą z nich przy użyciu maszyn lub urządzeń planowanych do zakupu na współwłasność, uwzględniającym zasoby i potrzeby gospodarstw tych osób.

Do realizacji mogą być przyjęte operacje, w których planowana wysokość kosztów kwalifikowalnych wynosi powyżej 20 tys. zł.

Wnioskodawcy mogą również ubiegać się o zaliczki na realizację operacji. Kwota zaliczki nie może przekroczyć 50% kwoty przyznanej pomocy. Warunkiem wypłaty zaliczki jest ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia właściwego wydatkowania zaliczki w postaci gwarancji bankowej lub równoważnej gwarancji, odpowiadającej 110% kwoty zaliczki. Gwarancja taka powinna być wystawiona na czas określony, tj. powinna obejmować okres co najmniej o 4 miesiące dłuższy od planowanego terminu zakończenia realizacji operacji, tj. złożenia *wniosku o płatność* ostateczną.

Za operację realizowaną na ww. obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej uważa się operację obejmującą wyłącznie budowę, przebudowę lub remont połączonej z modernizacją budynków lub budowli, lub wyposażenie budynków lub budowli wchodzących w skład gospodarstwa, lub wyposażenie pastwisk, zakładanie, wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich położonych na tych obszarach lub operację realizowaną w gospodarstwie, w którym **co najmniej 50% użytków rolnych** położonych jest na tych obszarach.

W przypadku **osób wspólnie wnioskujących**, co najmniej 50% użytków rolnych każdego z gospodarstw, w których będzie realizowana ta operacja, musi być położone na ww. obszarach.

Kiedy i gdzie można składać wnioski o przyznanie pomocy?

Wniosek o przyznanie pomocy wraz z kompletem załączników składa się w terminie podanym do publicznej wiadomości przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa:

- osobiście, albo przez osobę upoważnioną, w Podkarpackim Oddziale Regionalnym Agencji, albo
- osobiście, albo przez upoważnioną osobę za pośrednictwem biura powiatowego Agencji, znajdującego się na obszarze właściwości miejscowej Podkarpackiego Oddziału Regionalnego Agencji, albo
- za pośrednictwem poczty, tj. przesyłką rejestrowaną nadaną w terminie naboru w placówce pocztowej operatora publicznego do Podkarpackiego Oddziału Regionalnego Agencji.

Obowiązujący w danym naborze formularz *wniosku o przyznanie pomocy* oraz wzory załączników – z wyjątkiem załączników wystawianych przez uprawnione do tego urzędy lub instytucje – udostępniane są na stronach internetowych administrowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa www.arimr.gov.pl nie później, niż w dniu podania do publicznej wiadomości przez Prezesa Agencji ww. informacji o możliwości składania *wniośków*. Można je również pobrać w oddziale regionalnym ARIMR. **W naborze przeprowadzanym w woj. podkarpackim w 2012 r. obowiązywał będzie nowy, zmodyfikowany wzór formularza wniosku oraz nowa Instrukcja wypełniania wniosku.**

Przed przygotowaniem *wniosku o przyznanie pomocy* Wnioskodawca powinien zapoznać się ze wszystkimi warunkami, na jakich udzielana jest pomoc w tym działaniu. W tym celu zalecane jest dokładne zapoznanie się z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy* w ramach omawianego działania.

Przygotowując dokumenty aplikacyjne Wnioskodawca powinien postępować zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o przyznanie pomocy*.

Składając *wniosek o przyznanie pomocy* należy upewnić się, czy:

- wypełnione zostały wszystkie *wymagane pola wniosku*, oraz
- *załączono dokumenty niezbędne do przeprowadzenia wstępnej weryfikacji spełnienia podstawowych wymogów formalnych*, wskazane m.in. w części VII *wniosku – Informacja o załącznikach*.

Załączniki i ich liczba powinny odpowiadać stanowi faktycznemu. Dane zawarte w załącznikach muszą być natomiast zgodne z danymi we *wniosku o przyznanie pomocy* oraz z danymi dotyczącymi Wnioskodawcy i gospodarstwa, podanymi w innych wnioskach, związanych z korzystaniem przez Wnioskodawcę z innych instrumentów wsparcia, w tym we wnioskach o płatności bezpośrednie.

Do *wniosku o przyznanie pomocy* należy załączyć m.in. Plan Rozwoju Gospodarstwa (PRG), w wersji papierowej, przygotowany na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję. Dodatkowo, wersja elektroniczna zalecana jest jedynie w przypadku Wnioskodawców wykazujących wzrost GVA jako efekt realizacji operacji. W jego sporządzeniu pomocna będzie *Instrukcja wypełniania Planu Rozwoju Gospodarstwa dla działania Modernizacja gospodarstw rolnych objętego PROW 2007-2013*. Należy przy tym pamiętać, iż wersja elektroniczna musi być zgodna z wersją papierową.

Ważnym załącznikiem jest wyliczenie wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego Wnioskodawcy w ESU, na formularzu udostępnianym przez Agencję, na podstawie współczynników standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM). Sposób wyliczenia wielkości ekonomicznej szczegółowo opisuje instrukcja, zamieszczona na stronie internetowej ARIMR.

W przypadku operacji obejmujących roboty budowlane do *wniosku o przyznanie pomocy* należy załączyć:

- *Koszty inwestorski* (oryginał), wykonany metodą kalkulacji:
  - *uproszczonej* – w przypadku planowania wykonania robót w systemie zlecenia,
  - *szczegółowej* – w przypadku planowania wykonania robót we własnym zakresie;
- *Ostateczne pozwolenie na budowę lub pozwolenie wodnoprawne* lub w przypadku, gdy przedmiotem operacji jest wykonanie studni – *decyzja o zatwierdzeniu projektu prac geologicznych* – jeżeli na podstawie przepisów prawa budowlanego lub przepisów prawa geologicznego i górniczego lub przepisów prawa wodnego istnieje obowiązek uzyskania tych pozwoleń;
- *Zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych właściwemu organowi*, potwierdzone przez ten organ, wraz z:
  - *oświadczeniem Wnioskodawcy, że w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych, właściwy organ nie wniósł sprzeciwu*, lub
  - *zaświadczeniem wydanym przez właściwy organ, że nie wniósł sprzeciwu wobec zgłoszonego zamiaru wykonania robót budowlanych*,o ile nie jest wymagane pozwolenie na budowę.

Do *wniosku* załączane są oryginały dokumentów, chyba że w *Instrukcji* zostało to określone inaczej. Załączone kopie dokumentów powinny być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARIMR, chyba, że w treści ich opisu w *Instrukcji* określono inaczej.

Załączone dokumenty, takie jak: opinie, protokoły, wypisy, odpisy, zaświadczenia, pozwolenia itp. uznawane są przez oddział regionalny ARIMR za ważne bezterminowo, jeżeli w ich treści albo w *Instrukcji* nie określono inaczej.

Dołączane do *wniosku* dokumenty powinny być aktualne, tzn. muszą zawierać dane prawdziwe i zgodne ze stanem faktycznym. W przypadku dokumentów sporządzonych w języku obcym Wnioskodawca powinien dołączyć ich tłumaczenia na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego.

Jakie są kryteria i zasady ustalania kolejności przysługiwania pomocy?

Pomoc przysługuje według kolejności ustalonej przez Agencję dla województwa podkarpackiego, przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji. Kolejność przysługiwania pomocy ustalana jest na podstawie danych zawartych we *wniosku o przyznanie pomocy* na dzień złożenia wniosku. Jeżeli wniosek nie zawiera danych niezbędnych do ustalenia kolejności, nie przyznaje się punktów. Kolejność ta ustalana jest od operacji, która uzyskała największą liczbę punktów, do operacji o najniższej liczbie punktów.

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje **suma uzyskanych punktów** przyznanych na podstawie następujących kryteriów:

1. W przypadku operacji, której realizacja **przyczyni się** do wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA) co najmniej o 10%, punkty przyznaje się w zależności od wielkości ekonomicznej gospodarstwa, tj. jeśli wynosi ona:
  - a) od 4 do 16 ESU – przyznaje się od 5 do 9 punktów (9 punktów przyznaje się dla wartości ESU równej 16, a dla pozostałych wartości ESU proporcjonalnie mniej – do 5 punktów dla wartości ESU równej 4);
  - b) od 16 do 40 ESU – przyznaje się od 9 do 10 punktów (10 punktów przyznaje się dla wartości ESU równej 28, a dla pozostałych wartości ESU proporcjonalnie mniej – do 9 punktów dla wartości z krańców tego przedziału);
  - c) od 40 do 70 ESU – przyznaje się od 5 do 9 punktów (9 punktów przyznaje się dla wartości ESU równej 40, a dla pozostałych wartości ESU proporcjonalnie mniej – do 5 punktów dla wartości ESU równej 70);
  - d) więcej niż 70 ESU – przyznaje się 5 punktów.

W odniesieniu do **osób wspólnie wnioskujących** za operację, której realizacja przyczyni się do wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA), uznaje się taką, która przyczyni się do wzrostu GVA w gospodarstwie każdej z tych osób.

2. W przypadku operacji, której realizacja **nie przyczyni się** do wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA) co najmniej o 10%, punkty przyznaje się również w zależności od wielkości ekonomicznej gospodarstwa, przy czym jeżeli wynosi ona :

- a) od 4 do 16 ESU – przyznaje się od 0 do 4 punktów (4 punkty przyznaje się dla wartości ESU równej 16, a dla pozostałych wartości ESU proporcjonalnie mniej – do 0 punktów dla wartości ESU równej 4);
- b) od 16 do 40 ESU – przyznaje się od 4 do 5 punktów (5 punktów przyznaje się dla wartości ESU równej 28, a dla pozostałych wartości ESU proporcjonalnie mniej – do 4 punktów dla wartości z krańców tego przedziału);
- c) od 40 do 70 ESU – przyznaje się od 0 do 4 punktów (4 punkty przyznaje się dla wartości ESU równej 40, a dla pozostałych wartości ESU proporcjonalnie mniej – do 0 punktów dla wartości ESU równej 70);
- d) więcej niż 70 ESU – przyznaje się 0 punktów.

3. Jeśli operacja jest realizowana przez **osoby wspólnie wnioskujące** przyznaje się dodatkowe punkty w zależności od wielkości ekonomicznej gospodarstwa, tj. jeśli ona wynosi:

- a) co najmniej 4 i mniej niż 16 ESU – przyznaje się 5 punktów;
- b) co najmniej 16 i mniej niż 40 ESU – przyznaje się 3 punkty;
- c) co najmniej 40 i mniej niż 70 ESU – przyznaje się 1 punkt;
- d) co najmniej 70 ESU – przyznaje się 0 punktów.

Wielkość ekonomiczną gospodarstwa w przypadku **osób wspólnie wnioskujących** stanowi średnia arytmetyczna z wielkości ekonomicznej gospodarstw będących w posiadaniu tych osób.

W przypadku operacji o takiej samej liczbie punktów, w pierwszej kolejności pomoc przysługuje Wnioskodawcy, który do dnia złożenia danego *wniosku o przyznanie pomocy* nie zawarł w ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych żadnej umowy przyznania pomocy*. W przypadku, gdy po ustaleniu kolejności, zgodnie z powyższym, w danym oddziale regionalnym Agencji nadal będą operacje o takiej samej liczbie punktów, o kolejności przysługiwania pomocy decydować będzie niższa wartość ESU.

Prezes Agencji, nie później niż w terminie 40 dni od dnia upływu terminu składania *wniosek o przyznanie pomocy*, podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję informację o kolejności przysługiwania pomocy w danym województwie.

Aktualizacja pierwotnie ustalonej kolejności następuje jedynie wtedy, gdy:

- dane zawarte we *wniosku o przyznanie pomocy*, mające wpływ na ustalenie kolejności przysługiwania pomocy ulegną zmianie, przy czym z nowych danych wynika, że pomoc przysługuje w dalszej kolejności, niż pierwotnie ustalona,
- w wyniku negatywnej oceny wniosku następuje odmowa przyznania pomocy.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje?

- w Podkarpackim Oddziale Regionalnym ARiMR, 35-310 Rzeszów, al. Tadeusza Rejtana 36, tel. (17) 875 60 60,
- pod bezpłatnym numerem infolinii – **800 38 00 84**,
- na stronach internetowych (www.arimr.gov.pl) oraz MRiRW (www.minrol.gov.pl).

Opracowano w Departamencie Działañ Inwestycyjnych wg stanu prawnego na lipiec 2012 r.

Realizacja:
OMIKRON sp. z o.o.
www.omikron.net.pl

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
Publikacja opracowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Instytucja wdrażająca Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ISBN 978-83-87381-20-2